



Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 47, 2023



2023-11-22

Sammanfattning

De europeiska energimarknaderna har varit relativt stabila under de senaste två veckorna och priserna har gått ned eller är relativt oförändrade sedan det förra marknadsbrevet. Det är fortsatt bland annat den ekonomiska utvecklingen och fulla lager av naturgas och kol fortsätter att tynga priserna, även om uppvärmningssäsongen har inletts med visst uttag från naturgaslagren.

Oljepriset har fortsatt sjunkit sedan det förra marknadsbrevet och Brent M+1 har sjunkit ned under USD80 per fat vid två tillfällen under de senaste två veckorna. Det är bland annat en osäkerhet kring efterfrågan under kvartal 4 som pressar priserna.

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har gått upp något sedan förra marknadsbrevet gått upp något. TTF M+1 stängde den 20 november på EUR45,92 per MWh.

På kolmarknaden har tidsperioden sedan senaste marknadsbrevet präglats av sjunkande priser medan priset på utsläppsrätter steg relativt kraftigt för att sedan sjunka tillbaka till nivåer motsvarande de som gällde för två veckor sedan.

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	4
Kol och EU ETS	7

Priser vid stängning den 20/11

Olja	ICE Brent, front month
	82,45 USD/fat ↓*
Naturgas	ICE TTF, month ahead
	45,92 EUR/MWh ↑*
Kol	ICE API2, front month
	111,85 USD/ton ↓*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	76,6 EUR/ton ↑*

* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

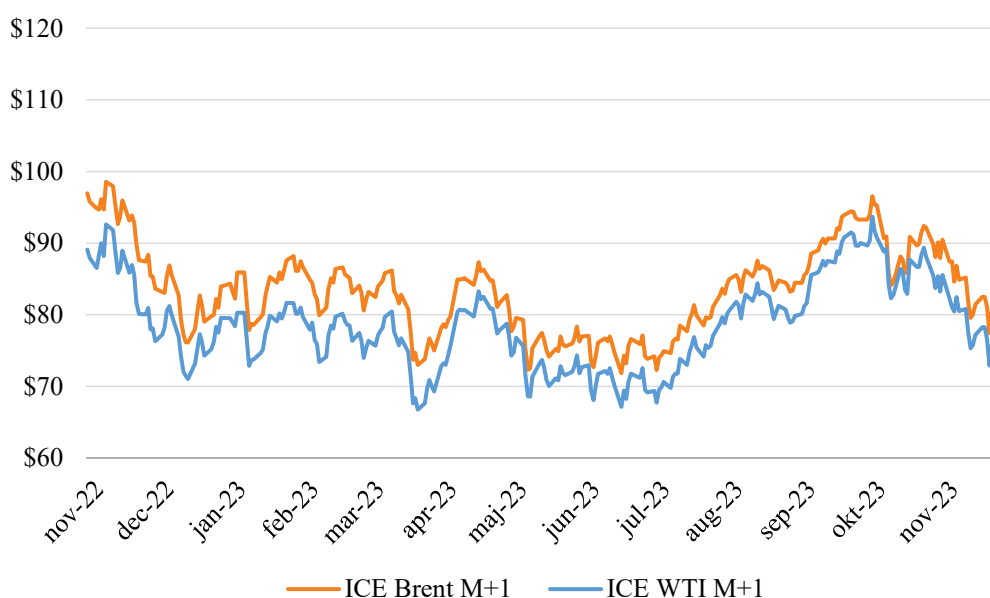
<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Olja

Priset på olja har sjunkit med omkring USD3 per fat jämfört med förra marknadsbrevet och stängde den 20 november på USD82,45 per fat. I början av innevarande vecka har priset stigit från USD80 per fat vid stängning i fredags. Prisökningen sker i ljuset av det kommande OPEC+ mötet den 26 november. Det finns förväntningar om att OPEC+ kommer att meddela en förläning av den utökade produktionsminskningen och/eller en utökning. I IEA:s senaste Oil Market Report från november prognosticerar det internationella energirådet fortsatt ett visst utbudsöverskott under första kvartalet 2024, något som skulle kunna leda till att priserna fortsatt sjunker.

Råoljepriser USD per fat



Källa: Intercontinental Exchange.

Riskpremien för eskaleringen i Mellanöstern har successivt gått ned sedan den initiala prisuppgången efter Hamas attack den 7 oktober. Enligt medier ska en uppgörelse om ett tillfälligt uppehåll i stridigheterna vara nära förestående. Samtidigt kvarstår många frågetecken kring den mer långsiktiga utvecklingen i regionen kopplat till den senaste tidens händelseutvecklingen.

Inför OPEC-ländernas planerade möte den 26 november har media rapporterat om eventuella planer från OPEC+ sida att begränsa sin produktion ytterligare¹. OPEC-länderna har implementerat produktionsbegränsningar motsvarande omkring 5 miljoner fat per dag, vara omkring 1.5 miljoner fat per dag är genom frivillig begränsning från Saudiarabien.

Diskussionerna kantas av ett sjunkande oljepris och ökande lager. Samtidigt understryks beroendet till Mellanöstern vad gäller oljeleveranser och frågan om hur OPEC-ländernas

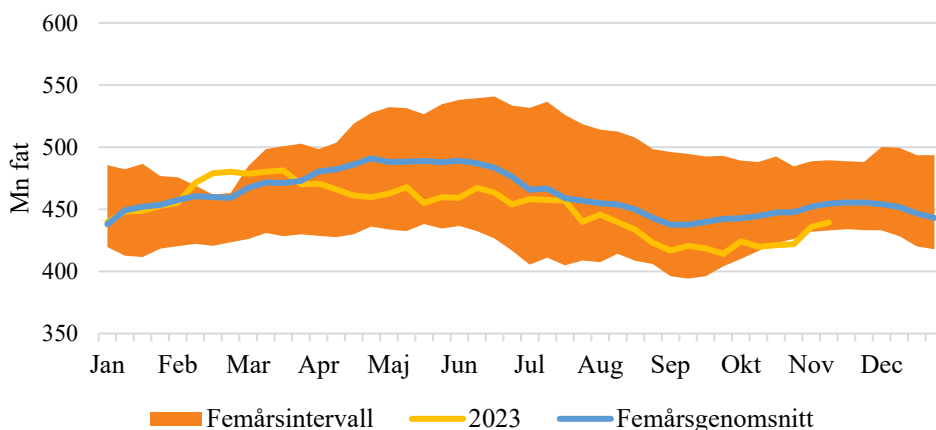
¹ [OPEC+ to consider whether more oil cuts needed - sources | Reuters.](#)

exportstrategier påverkas av konflikten mellan Israel och Hamas, som har lett till stort socialt missnöje i flera arabiska grannländer.

Samtidigt sa Vita husets energirådgivare Amos Hochstein i helgen som gick att man inte tror att arabländerna kommer att använda oljeleveranserna som ett politiskt vapen. Det kan dock ändras, menade han². Som marknadsbrevet skev om för veckor sedan har Iran uppmanat övriga arabländer till en bojkott av oljeleveranser till Israel, något som dock inte fått något genomslag.

Prisnedgången har också förstärkts av en ökning i de amerikanska lagren, som en indikation på att utbudet på olja är mer än tillräckligt relativ efterfrågan. De amerikanska kommersiella råoljelagren närmar sig nu femårsgenomsnittet.

Amerikanska råoljelager exklusive strategiska beredskapslager



Källa: EIA.

I och med det stigande oljepriset har rysk olja som exporteras över det pristak om USD60 per fat som G7-länderna satte förra hösten, ökat. Volymen som exporteras över pristaket har också ökat i takt med att Ryssland har byggt upp förmågan att transportera olja utan västerländska aktörer genom en s k spökflotta, eller skuggflotta. Ryssland kan kringgå sanktionerna genom en rad olika åtgärder, exempelvis genom att inte använda sig av ett godkänt försäkringsbolag för försäkring av lasten, att använda sig av ett tankerfartyg vars ägandeskap är oklart, att stänga av AIS-spårningen och att bunkra om lasten flertalet gånger ute på internationellt vatten för att dölja ursprunget. Sammantaget innebär de här åtgärderna att Ryssland fortsatt kan exportera olja till ett relativt högt pris, samtidigt som riskerna kopplat till oljeleveranserna har ökat markant genom gamla fartyg, oförsäkrad last och s k ship-to-ship bunkring ute på öppet vatten.

Inom EU har man som en möjlig åtgärd diskuterat att Danmark ska bli ansvariga för att kontrollera fartyg som passerar ut från Östersjön genom danska sundet.

² [US confident Arab states will not weaponise oil, says Biden adviser \(ft.com\)](https://www.ft.com/content/2023/09/08/us-confident-arab-states-will-not-weaponise-oil-says-biden-adviser).

Naturgas

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har gått upp marginellt sedan det förra marknadsbrevet. TTF M+1 stängde den 20 november på EUR45,92 per MWh, vilket kan jämföras med EUR44,83 per MWh den 6 november. Priserna har under den senaste tvåveckorsperioden gick initialt upp och stängde den 9 november på EUR48,12 per MWh för att sedermera åter igen pressas nedåt. Priserna påverkas bland annat av väderstemperaturerna men påverkan är begränsad då de goda europeiska marknadsfundamenten med höga europeiska naturgaslager och god tillförsel kvarstår. I takt med att uttag ur de europeiska naturgaslagren har inletts för säsongen har också LNG som lagrats i de nya flytande LNG-terminalerna runt om i Europa förts in på det europeiska naturgasnätet.

Naturgaspriser EUR per MWh



Källa: Montel.

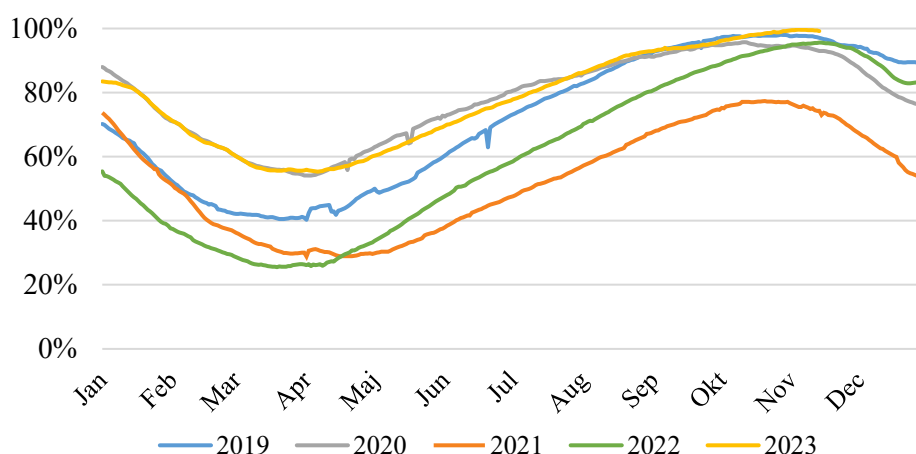
Priset på det asiatiska spot- och forwardbenchmarkpriset JKM har gått ned sedan förra marknadsbrevet och stängde den 17 november på EUR52,70 per MWh, vilket kan jämföras med EUR55,75 per MWh för två veckor sedan. Det är milda temperaturer såväl som de förseningar som drabbar laster att ta sig igenom Panamakanalen till följd av låga vattennivåer som bland annat påverkar priserna. Förseningarna i Panamakanalen gör det svårare för regionen att attrahera LNG-laster från USA, varför Europa har lättare att locka till sig dessa laster, trots prisskillnaden. Prisskillnaden mellan Asien och Europa har under den senaste tiden ökat och LNG handlas till högre priser i Asien än i Europa.

Det israeliska gasfältet Tamar är åter i drift efter att det stängde ner i slutet av oktober som en följd av konflikten mellan Israel och Hamas. Israel exporterar åter igen gas till Egypten via rörledningen East Mediterranean Gas.

I USA och vid den amerikanska gashubben Henry Hub har priserna gått ned, bland annat till följd av höga lagernivåer. Henry Hub stängde den 17 november på EUR9,1 per MWh. Enligt den amerikanska energimyndigheten EIA avslutades den amerikanska injiceringsäsongen över femårsgenomsnittet. Årets lagernivå i den amerikanska naturgaslagren är den näst högsta de senaste fem åren då den totala lagerfyllnaden i slutet av oktober var 3,776 miljarder kubikfot (Bcf), vilket är 5 procent (178 miljarder kubikfot) mer än femårsgenomsnittet 2018–2022. Även i USA gick man ut ur uttagningssäsongen med högre lagernivåer än normalt vilket innebär ett lägre behov av nettoinjicering under påfyllnadssäsong.

De europeiska naturgaslagren är fortsatt på mycket höga nivåer och är till 99 procent fyllda. Sedan den 6 november har uttag gjorts ur lagren varför lagerfyllnaden är något lägre än vid förra marknadsbrevets publicering.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt



Källa: GSE minus strategiska reserver.

Energikommissionär Kadri Simson öppnade under sitt tal vid presentationen av den årliga rapporten om *Tillståndet i energiunionen 2023* den 8 november upp för att förlänga de tillfälliga gaskrisåtgärderna som antogs 2022 mot bakgrund av oroligheterna i mellanöstern. EU antog förra året bland annat en ny förordning om utökade solidaritetsåtgärder, samordning av gasinköp och en marknadsjusteringsmekanism såväl som lagstiftning för att påskynda tillståndsprocesser för förnybar energi, vilka var den lagstiftning som Simson hänvisade till i sitt tal.

I förra veckan enades EU:s medlemsstater och Europaparlamentet om en preliminär överenskommelse kring en ny EU-förordning om att minska metanutsläppen från energisektorn i Europa och i våra globala leveranskedjor. Överenskommelsen innebär krav på att industrin för naturgas, olja och kol ska mäta, övervaka, rapportera och bekräfta sina metanutsläpp i enlighet med högsta övervakningsstandarder och vidta åtgärder för att minska dem. Nästa steg i processen är ett formellt antagande av den preliminära

överenskommelsen av Rådet och Europaparlamentet innan förordningen publiceras i EU:s officiella tidning och träder i kraft.

EU-kommissionen har den 16 november fört Polen inför rätta i EU-domstolen mot bakgrund av en polsk lagstiftning som medför extra kostnader för gränsöverskridande gashandel. Enligt den polska lagstiftningen måste de gashandlare som lagrar gas utanför Polen säkra att de hela tiden kan föra tillbaka gas in i Polen som en försörjningstrygghetsåtgärd. Detta innebär att de måste boka gränsöverskridande kapacitet för att kunna föra tillbaka gasen in i Polen vid behov. Detta menar EU-kommissionen skapar en extra börda för marknadsaktörer, riskerar snedvridning av konkurrens samt riskerar funktionen av den inre marknaden. Polen har kritiserats för sin lagstiftning sedan den infördes 2016 och EU-kommissionens beslut är nu ett sista steg i ett överträdelseärende som EU-kommissionen initierade 2018. Den polska lagen anses strida mot EU:s försörjningstrygghetsförordning 2017/1938. 2022 tog Polen fram en uppdatering av lagstiftningen men som enligt EU-kommissionen inte har implementerats.

Den nya bulgariska skatten på rysk gastransit, det vill säga rysk gas som transporteras genom landet, som Bulgarien har infört från och med 13 november rapporteras inte påverka de ryska flödena. Det fanns tidigare viss marknadsoro att den nya skatten skulle påverka flödena till Serbien, Ungern och Österrike. Det är dock inte klarlagt huruvida ryska Gazprom har betalat skatten trots fortsatt transit, inte heller hur Bulgarien ämnar hantera situationen.

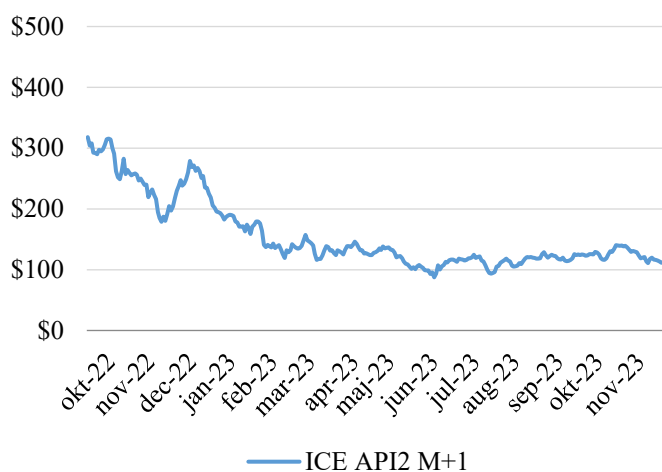
Kol och EU ETS

Kol

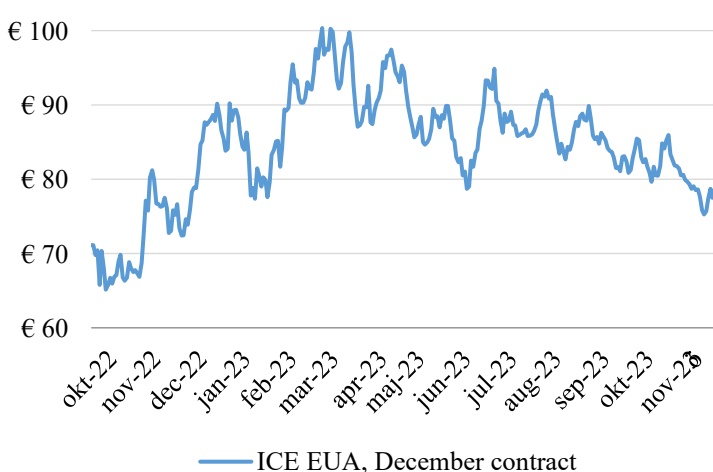
Det europeiska referenspriset på kol steg något under de första dagarna som följde på det förra marknadsbrevet, för att sedan gå tillbaka nedåt under senaste veckan. Tidigt under tvåveckorsperioden sjönk också kollagren något, men till nivåer som fortsatt är relativt höga jämfört med motsvarande tidsperioder tidigare år.

Den 20 november var det europeiska kolpriset USD111,85 per ton.

Kolpris USD per ton



Utsläppsrättspris EUR per ton



Källa: Montel

EU ETS

Priset på utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem ETS sjönk den 7 november till den lägsta nivån på ett år. Priset steg dock sedan upp till närmare EUR80 per ton CO₂ mot slutet av den föregående veckan, som följde av prognoser om kallare väder. Sedan dess har priserna dock sjunkit tillbaka igen och är nu nere på en nivå motsvarande den som rådde vid tiden för publiceringen av det förra marknadsbrevet. Relativt svag ekonomisk aktivitet i Europa håller nere industriell produktion vilket bidrar till lägre priser på utsläppsrätter.

Den 20 november var priset på utsläppsrätter EUR 76,60 per ton CO₂.